

Музулманов Мелисбек Узеновичтин «Мектепте кыргыз адабиятынан класстан тышкаркы окууну уюштуруунун жана өткөрүүнүн методикасы» аттуу темадагы 13.00.02 – окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган диссертациясына илимий жетекчинин

пикири

Мелисбек Музулмановдун диссертациясы кыргыз адабиятын окутуу методикасындагы актуалдуу проблемага – класстан тышкаркы окууну уюштуруу жана өткөрүү проблемасына арналган эмгек.

Диссертант орто мектепте кыргыз адабиятынан сабак окутуу менен практик катары мектеп мугалимдеринин муктаждыгын жакшы билет, класстан тышкаркы окутууга атайын сааттар ажыратылганы менен аны эффективдүү өткөрүүнүн технологиялары иштелип чыккан эмес. Эмгекте илимий-методикалык жактан класстан тышкары окутуунун бүгүнкү күндөгү максат-мааниси жана аны өткөрүүнүн жолдору, ыкмалары иштелип чыккан. Автор өзү да класстан тышкаркы окуу боюнча окуу программасын жана окуу хрестоматиясын иштеп чыгып, ал нормативдик документтери өлкөбүздүн мектептеринде колдонулуп келет.

Издөнүүчү «Жыл мугалими» конкурсун катышып, ал конкурстун жеңүүчүсү аталган, Ош шаарындагы жана Ош областындагы көптөгөн мугалимдерге насаатчы болуп келет.

Диссертант класстан тышкаркы окутуу процессинде окуучулар жетише турган компетенттүүлүктөрүн мыкты өздөштүргөн, жалпы эле азыркы ааламдашуу доорунда адабиятты окутуу проблемасын да жетик билет. Анын эң башкы жетишкендиги – көркөм чыгармаларды талдап көрсөткөндүгү.

Диссертацияда окуучулардын кыргыз адабиятынан класстан тышкаркы учурларда талдануучу чыгармаларга карата окурмандык кызыгуулары туура аныкталган. Ошол эле учурда кайсыл чыгармаларды окуп-түшүнүүдө кандай кыйынчылыктар кездешери изилденген.

М.У.Музулманов кыргыз адабиятын окутуу процессинде класстан тышкары окутуунун өзгөчөлүктөрүн, жарым кылымдай мезгил аралыгындагы тарыхый эволюциясын, окуу программаларындагы, окуу китептериндеги абалын талдоого алган, айрым сабактардын фрагменттерин, кээ бир мугалимдердин тажрыйбаларын жыйынтыктап, өзүнүн жеке окутуу методикасын сунуш кылат. Анын адабий чыгармаларга жүргүзгөн талдоолору автор тууралуу маалымат берүүдөн, чыгармага текстологиялык анализ жүргүзүүдөн, көркөм окуудан, ролдоштуруудан, образдарга баа берүүдөн, чыгарманын тилдик-стилдик бөтөнчөлүктөрүн конкреттүү көрсөтүүдөн турат. Муну үчүн ал диссертациясында окуучуларга чыгарманы жеткирүүнүн жолдорун, каражаттарын, ыкмаларын мугалимдер пайдалана ала турган деңгээлде ачып көрсөткөн.

Диссертацияда класстан тышкаркы окутуунун негизги мазмуну жана ал чыгармаларды окутуунун натыйжалуу деп эсептелинген ыкмалары жана каражаттары заманбап талаптарга ылайык иштелип чыккан жана алар мектептерде эксперименттен өткөрүлгөн.

Класстын тышкаркы окууну уюштуруунун жана өткөрүүнүн принциптери, дидактикалык талаптары жана окуучулар ээ болуучу компетенттүүлүктөр өзүнчө каралгандыгы да эмгектин оң жагы болуп эсептелет.

Изденүүчү көптөгөн адабий-теориялык, библиографиялык, биографиялык материалдарды колдонгон, айрым сабактардын иштелмелелерин даярдап иштеп чыккан.

Диссертацияда илимий изилдөөнүн теориялык жоболору жеткиликтүү жана ынандуу чыгарылган.

М.У.Музулмановдун диссертациялык эмгеги жана анын жыйынтыктары илимий жаңылыгы жана практикалык мааниси боюнча азыркы кыргыз адабиятын окутууну өркүндөтүүнүн жолдорун көрсөткөн эмгек катары мугалимдердин окутуу ишмердүүлүгүн жогорулатууга салым кошот деп ойлоймун.

Автордун диссертацияда ишке ашырган изилдөөлөрүнүн жыйынтыктары жаңы жана маанилүү.

Айтылган илимий жоболор жана методикалык сунуштар кыргыз адабиятын окутуу процессинде класстан тышкаркы иштерди уюштуруу жана өткөрүү ишмердүүлүгүнүн методикасын өнүктүрүүгө мүмкүнчүлүк ачып берет.

Диссертациянын авторефератында изилдөөнүн мазмуну, негизинен, чагылдырылган, андан эмгектин ырааттуу логикасын андап билүүгө болот.

Иш макалалар түрүндө жана изденүүчүнүн практикалык иш аракеттеринде апробациядан өткөрүлгөн.

Жыйынтыктап айтканда, **Музулманов Мелисбек Узеновичтин «Мектепте кыргыз адабиятынан класстан тышкаркы окууну уюштуруунун жана өткөрүүнүн методикасы»** аттуу темадагы 13.00.02 – окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган диссертациясы жана анын авторефереты Кыргыз Республикасынын Жогорку Аттестациялоо комиссиясынын «Окумуштуулук даражаларды берүүнүн тартиби жөнүндөгү жобосунун» 10 пунктуна ылайык иштелип чыккан эмгек болуп саналат. Изилдөөнүн автору Мелисбек Узенович Музулманов аталган адистик боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын алууга татыктуу.

Мен, илимий жетекчи катары, Музулманов Мелисбек Узеновичтин «Мектепте кыргыз адабиятынан класстан тышкаркы окууну уюштуруунун жана өткөрүүнүн методикасы» аттуу темадагы 13.00.02 – окутуунун жана

тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган эмгегин диссертациялык кеңеште коргоого сунуш кыламын.

Илимий жетекчи:

Муратов А.Ж., педагогика илимдеринин доктору, профессор

И. АРАБАЕВ атындагы КЫРГЫЗ МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ
Кыргызский Государственный Университет им. И. АРАБАЕВА

КОЛ ТАМГАСЫН ТАСТЫКТАЙМЫН
ПОДПИСЬ ЗАВЕРЯЮ

